

L'èxit del control d'una plaga al·lòctona a Eivissa. 29 anys lluitant contra la processionària del pi. El pla de control integral (2003-2005)

Luis NÚÑEZ

Tècnic Forestal del Servei de Gestió Forestal i Conservació del Sòl. Direcció General de Biodiversitat. Conselleria de Medi Ambient. Av. Gabriel Alomar i Villalonga, 33, 07006. Palma (Mallorca). Illes Balears. E-Mail: lnunez@dgmambie.caib.es

Antecedents històrics

La introducció de la processionària del pi (*Thaumetopoea pityocampa* Den & Schiff) a l'illa d'Eivissa data de 1975, any en què va ser introduïda a la zona del sudoest de l'illa, concretament a Cala Vadella—terme municipal de Sant Josep— on va arribar enterrada en fase de crisàlide en uns pans de terra de plantes de baladre amb destinació a l'enjardinament de zones urbanitzades.

Des del moment de la seva detecció, els organismes oficials han fet tractaments amb la finalitat que la seva presència no arribi a ser plaga.

Al començament només es varen fer tractaments de tala i crema de les bosses i posteriorment, durant tres anys (1976-1979), tractaments químics que varen afectar una superfície d'unes 50 ha.

Moment en què es planteja seguir un mètode de control menys agressiu i es comença a planificar el control biològic mitjançant la utilització de trampes de feromones, naturals en principi i sintètiques a partir de l'any 1982, per l'atracció i captura massiva dels mascles.

L'any 1990 s'incrementa la col·locació de trampes de feromona amb 5.900 intensificant-se'n a 7.000 fins l'any 2004, quan se'n col·loquen 10.000 ubicades amb GPS.

Cada any es realitza un "Projecte de control i seguiment de la processionària del pi a Eivissa", on es detallen les actuacions a fer i es redacta una memòria de totes les accions desenvolupades durant tot l'any.

L'any 1997 comença el Pla sistemàtic d'inspecció ocular de recerca de bosses, amb resultat negatiu fins l'any 2002 que va ser extremadament fred.

A principis de la present dècada es comencen a estudiar en profunditat les condicions climàtiques, corbes de vol, enterraments, etc., i es coneix perfectament on es capturen els mascles reproductors, gràcies a les revisions quinzenals de les trampes i al seu posicionament amb GPS.

Es milloren les trampes, s'estudien les relacions amb llums, fars, s'optimitzen les trampes gràcies a un GIS que integra les masses forestals i les captures en funció del seu posicionament i s'intensifica la col·locació i la revisió de trampes en els llocs on se'n capturen més, es milloren les rutes de captura cada any

L'any 2002 es detecta un alarmant increment de la població a cala Mastella (nord-est) i es decideix fer un tractament aeri amb *Bacillus thuringiensis* var. *kurstaki* (500 ha).

L'any 2003 i degut a l'increment de població de l'insecte, es redacta el "Pla de xoc per l'erradicació de la processionària del pi (*Thaumetopoea pityocampa*) a l'illa d'Eivissa (2003-2005)", a fi i efecte de determinar i programar, per un període de tres anys, les actuacions necessàries per eliminar els focus de dispersió d'aquest insecte.

Aquestes actuacions complementen i augmenten les desenvolupades amb el projecte de control i seguiment de la processionària del pi a Eivissa que s'executa cada any.

Les actuacions es divideixen en 5 accions:

- 1.- Campanya de sensibilització
- 2.- Atac indirecte
- 3.- Atac directe
- 4.- Aplicació de la normativa
- 5.- Estudis, seguiment